

J.F. VAN DER POEL

Beschadigd voor het leven

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Het is lunchpauze in het grote ziekenhuis in de stad. Rita Belstra werkt sinds een halfjaar als leerlingverpleegster in het ziekenhuis. Als ze al die verhalen van haar collega's hoort, heeft zij nog niet zoveel te vertellen. Vooral op maandagmorgen. De mannen hebben het over voetbal en de meisjes over uitgaan.

'Rita, hoe heb jij het weekend doorgebracht?' vraagt een meisje dat bij haar aan het tafeltje zit.

'Gewoon thuis,' antwoordt Rita droog.

'Je meent het?'

Rita neemt een slok koffie en kijkt voor zich uit.

'Je bent toch niet naar de kerk geweest?'

'Hoezo?' vraagt Rita kort.

'Ach, iedereen zijn meug. Laat maar zitten,' zegt het meisje, terwijl ze tegen de anderen knipoogt.

'Als ze zondag naar de kerk is geweest, is ze vast zaterdag uit geweest,' begint een an-

der weer.

‘Wat hebben jullie tegen dat kind?’ zegt een oudere verpleegster.

‘Je gaat toch niet het hele weekend bij je ouders thuis zitten,’ zegt hetzelfde meisje. Ze heeft een oorbel door haar neus en ook haar oren zitten vol met oorknopjes.

‘Als zij daar tevreden mee is, moeten jullie je daar niet mee bemoeien,’ zegt de oudere verpleegster een beetje kwaad. Ze merkt dat Rita weer het mikpunt van de groep is.

Rita slaakt een zucht en kijkt naar de grote klok van het ziekenhuisrestaurant. Voor haar duurt de lunchpauze erg lang. De anderen hebben daar geen last van. Rita staat meestal als eerste op.

Nu beginnen ze een gesprek over de vakantie, want het is al mei en dan gaan de eersten met vakantie. Ze hoort veel landen en plaatsen noemen en veel meisjes gaan met een vriend of een groep op vakantie.

‘Dit jaar ga ik met vakantie naar Frankrijk met een stel meiden en jongens. We gaan gewoon met z’n vieren op de bonnefooi met een auto van mijn vriend.’

‘Slapen jullie in een tent?’ vraagt een ander.

‘Nee joh, we gaan gewoon in goedkope hotels slapen, of we slapen gewoon op het strand. Het is daar lekker warm.’

‘s Nachts kan het ook goed koud zijn,’ zegt een ander. ‘We hebben slaapzakken bij ons en anders slapen we gewoon in de auto,’ antwoordt het meisje met de knopjes in haar neus en oren.

‘Je durft,’ zegt een ander.

‘We hebben twee flinke kerels bij ons.’

‘Dat mag tegenwoordig wel. Als meisje kun je niet meer alleen op vakantie gaan,’ zegt een van de oudere verpleegsters.

‘Rita, ga je ook nog met vakantie? Je hebt volgende week toch al vakantie?’ vraagt een meisje dat naast haar zit.

‘Meestal ga ik met mijn ouders of met mijn vriendin,’ antwoordt Rita.

‘Met je vriendin alleen?’

‘Nee... en mijn ouders.’

‘Wat saai. Je moet met je vriendin alleen gaan, joh.’

Rita geeft geen antwoord.

‘Je mag ook wel met mij mee,’ zegt een jongen die ook verpleegkundige is.

‘Dat zou je wel willen, hè, Karel, met zo’n jong ding.’ Rita krijgt een kleur tot diep in

haar hals. Ze kijkt naar de klok. Ze mag eigenlijk nog vijf minuten blijven zitten zoals de anderen wel doen. Die blijven meestal te lang zitten.

Als Rita weer terug op de afdeling is en weer haar werk doet, is ze niet meer zo gespannen.

Ze gaat naar een van de ziekenkamers en helpt een oudere vrouw naar het toilet. Als de vrouw met haar terugkomt, helpt Rita haar weer in haar bed. Dan vraagt de vrouw: ‘Heb jij mijn tv uitgezet?’

‘Ja, u was net in slaap gevallen en u kunt beter ’s morgens niet zo vroeg al naar de tv kijken,’ antwoordt Rita rustig.

‘Ik betaal voor dat ding en maak zelf wel uit wanneer ik tv kijk. Je blijft in het vervolg met je fikken van dat ding af!’

‘Nou nou, zo erg is dat toch niet?’ antwoordt Rita liefjes.

‘Dat is wel erg. Je moet zelf hier maar eens de hele dag liggen en met twee van die zuurpruimen naast je,’ zegt de vrouw, terwijl ze naar een van haar buurvrouwen kijkt. ‘Wat een vreselijk mens. Zuster, kunt u niet zorgen dat ze op een andere kamer komt te liggen?’ vraagt een van de patiënten die op dezelfde

kamer ligt.

‘Het valt allemaal wel mee. Jullie moeten niet kwaad op elkaar worden om een tv.’

‘Je zult maar de hele dag naast haar liggen met die tv. Wij kijken alleen maar ’s avonds, bij haar staat dat ding de hele dag aan. Zelfs als ze slaapt. U hebt groot gelijk dat u dat toestel van haar af en toe uitzet.’

‘Jullie lijken wel een stel kinderen,’ zegt een ander op de zaal.

‘O, daar heb je hem ook weer. Je hebt zeker een oogje op haar. Laat je vrouw het maar niet merken. Het is tegenwoordig een rare wereld. Mannen en vrouwen op een ziekenzaal, dat is toch niet normaal meer?’ zegt dezelfde vrouw.

Rita zucht, verlaat de zaal en gaat de gang op. Ze heeft voor dit beroep gekozen. Ze wilde graag verpleegster worden, dan kon ze voor zieke mensen zorgen. Dat was altijd haar ideaal en eigenlijk nu nog wel. Er zijn best lieve mensen onder de patiënten. Toch heeft ze het deze morgen erg moeilijk. Net met de lunchpauze en nu weer op de zaal. Een patiënt kan soms een ziekenzaal verpesten en dan al die tv’s. Boven elk bed hangt zo’n ding. Dat zieke en oudere mensen naar zulke beel-

den kijken. Er zijn vaak ernstige zieken bij. Eigenlijk is ze thuis wel erg bekrompen opgevoed, zonder tv. Ze merkt nu echt dat de wereld heel anders is en zeker ook in een ziekenhuis. Soms kijkt ze ook wel eens naar die tv-beelden. Soms vragen collega's aan haar of ze geen tv op haar eigen kamer heeft. Of waarom ze nog bij haar ouders woont en niet op kamers in de stad. Er zijn er veel die een flatje hebben of een kamer. Er zijn er zelfs bij die met een jongen samenwonen. Ach, ze is best wat gewend. Toen ze nog op school was, was ook niet alles koek en ei en toch was dat een christelijke school. Daar kwam ze vaak met geloofsgenoten in aanraking die ook niet mis waren.

Het zal op den duur wel wennen. Ze heeft eerst naar een christelijk ziekenhuis gesolliciteerd, maar werd afgewezen.

'Hé Rita, sta je te dromen, of voel je je niet goed?' vraagt een van de verpleegsters.

'Het gaat wel,' antwoordt Rita verlegen.

De oudere verpleegster legt een hand op haar schouder en zegt zacht: 'Het valt je allemaal wat tegen, hè?'

'Nou ja...'

'Kom, dan gaan we hiernaast in het kamer-

tje wat bijpraten.'

Rita geeft geen antwoord, maar gaat toch met haar mee. Het is haar teamleidster.

Rita gaat op een van de stoelen zitten. Ze mag deze vrouw wel, die veel mensenkennis en ervaring heeft. Ze werkt al zo'n vijftien jaar in hetzelfde ziekenhuis en de meesten hebben ontzag voor haar.

'Rita, je werkt hier nu zo'n halfjaar en hoe vind je het nu zelf? Ik bedoel, wil je er mee doorgaan?'

'Hoe bedoelt u?'

'Wij, nou ja, ik moet na een halfjaar een beoordelingslijst invullen en je begrijpt dat ik dat eerlijk zal doen.'

'Voldoe ik niet?'

'Rita... ja... hoe zal ik het zeggen? Je bent wat teruggetrokken. Je hebt daar niet alleen schuld aan. Je zou een goede verpleegster geweest zijn, toen ik vijftien jaar geleden begon. Als je begrijpt wat ik bedoel. Iedereen is nu mondig en ze zullen je vaak plagen in verband met je achtergrond. Je moet meer van je afbitten of een goed antwoord geven. En ga eens een keer een avondje met ze uit. Je mag ook wel een keer een avondje bij mij thuis komen praten.'

‘Wat doe ik verkeerd?’

‘Rita, je bent gewoon te eenzijdig opgevoed.’

‘U bedoelt dat ik een christen ben?’

‘Dat ook, ja. Een christen mag best wel vrolijk zijn en een grap of een leuke mop vertellen.’

Rita haalt haar schouders op en antwoordt: ‘Ik zal mijn best doen.’

‘Rita, toen ik hier zo’n vijftien jaar geleden begon, was alles anders en strenger, en dat was ook niet alles. We hadden een hoofd op de afdeling, die zo precies was dat patiënten in de houding in bed lagen als zij de zaal binnenkwam. Lachen kon ze niet. Het is nu voor ons gezelliger en de patiënten hebben een eigen tv. Iedereen krijgt hier op tijd wat hij of zij nodig heeft. Iedereen is wel mondiger geworden. Toch vind ik dat het een vooruitgang is,’ legt de teamleidster uit.

‘Ik heb toch geen aanmerkingen op het beleid gemaakt?’ zegt Rita.

‘Als verpleegkundige zul je best slagen, maar als collega zul je het moeilijk krijgen.’

‘Hoezo?’

‘Laten we geen verstoppertje spelen, Rita. Je bent gelovig en laat dat goed merken. Daar-

om vinden ze je stijf en gaan ze je bespotten en dat gaat aan je knagen. Je hebt ook tegen je collega's gezegd dat je tegen abortus en euthanasie bent? Dat mag je wel, maar loop er niet mee te koop. Ze vallen je dan aan over je geloofsovertuiging. Je moet in de groep passen. Je kunt beter over zulke dingen niet praten. Politiek en geloof moet je buiten het ziekenhuis houden. In een ziekenhuis zijn allerlei soorten mensen. Er zijn tegenwoordig ook veel moslims bij, ook die moet je respecteren.'

'Dat doe ik ook. Dus als ik het goed begrijp, mogen zij als moslim wel voor hun geloof uitkomen, maar ik als christen kan beter maar mijn mond houden?'

'Jij legt het er te dik bovenop in je omgang met anderen.'

'Dus eigenlijk hoor ik niet in dit ziekenhuis en kan ik beter ander werk zoeken?'

'Rita, ik weet dat je het vaak moeilijk hebt en het middelpunt van plagerijen bent. Vroeger was ik ook zoals jij, maar toen ging dat nog. Ik ging toen ook elke zondag twee keer naar de kerk, maar de tijden zijn veranderd.'

'Dus u bent christen?'

'Ja.'